15e JAARGANG — CURAÇAO, DEN 23sten JULI 1898. — No. 760

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2, — met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI, No. 129

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2, — pa tres luna pagar pa dilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,20.

Curaçao, 23 Juli.

Weten en gelooven.

De wetenschap heeft in onze eeuw het hoogste woord. Zij heeft zich vijandig gesteld tegenover het geloof.

In strijd met de waarheid en de werkelijkheid, welke juist het tegenovergestelde leeren, wordt de Katholieke Kerk als *de* vijandin der wetenschap voorgesteld.

Nu geven wij dadelijk toe, dat wij de wetenschap hoog waardeerende en dankbaar van haar resultaten ons bedienende, waar zulks voor ons denken en doen van nut kan zijn, ons met alle kracht verzetten tegen *de* wetenschap. Onder haar verstaan wij die richting op wetenschappelijk gebied, welke zich als de alles 't best wetende poseert; welke boven haar of zelfs naast haar geen wetenschap duldt, en die daarbij uitgaat van de stelling, dat al het haar onbegrijpbare, het haar onverklaarbare, het haar ongenaakbare omdat het niet door *de* wetenschap kan worden doorschouwd, vlakweg moet worden *geloochend*.

Dezer dagen werd herinnerd aan een geschrift, in vroeger jaren uit de pen van Z. H. den Paus gevloeid, en waarin door den Heiligen Vader eerbied en sympathie voor de wetenschap, haar zoeken en vorschen, haar positieve resultaten en haar veelbeteekenende aanduidingen werden beleden.

Dat eerbiedwaardig getuigenis, hetwelk zijn hoogste waarde ontleent aan de persoonlijkheid van hem, door wien het werd uitgesproken, drukt volkomen uit het standpunt, dat de H. Kerk steeds tegenover de wetenschap innam.

Door andersdenkenden, zelfs door geheel ongeloovigen, zal, zoo zij oprecht en eerlijk zijn, dan ook moeten worden erkend dat alleen reeds door de kloosterorden in de middeleeuwen, toen de beoefening der onderscheiden vakken van wetenschap — als gevolg van het nog niet uitgevonden zijn der boekdrukkunst en van de geweldige woelingen onder de volken — groote hinderpalen in den weg stonden, de onschatbaarste diensten aan de wetenschap zijn bewezen. Het licht der kennis ging niet schuil achter de kloostermuren; het verspreidde zijn stralen van daaruit in de wereld; zij werden saamgevat in geschriften, welke nu nog evenzeer de godsdienstige geestdrift der geloovigen, als de bewondering der geleerden opwekken.

Niet alzoo tegen het weten, doch tegen het alles-willen-weten is ons verzet gericht.

Telkens doen zich verschijnselen voor op zoogenaamd wetenschappelijk gebied, welke onze grieven in dit opzicht rechtvaardigen. Vooral van de hoogte der katheders worden aan de jongelingschap begrippen, stellingen en voorstellingen verkondigd, waartegen, in naam van de ware wetenschap, welke haar grenzen kent en die niet in de plaats van het geloof wil treden, de stem moet worden verheven.

De leer van het materialisme, in den zin, dat de schepping dezer wereld niet is een daad Gods, wordt zoo onomwonden mogelijk gepredikt.

Hetgeen wij leven noemen, leeraart men, is op onze planeet ontstaan onder den invloed van natuurkrachten.

In strijd met hetgeen daaromtrent door Pasteur was gezegd, meent men dat er nog eenvoudiger levensvormen zijn dan de microben, in welke reeds hoog ontwikkelde levensvormen worden gezien, terwijl het niet waarschijnlijk wordt geacht, dat het leven zou begonnen zijn met die hoog ontwikkelde organismen. Het resultaat der onderzoekingen vat men samen in de onderstelling, dat de bewegingsvorm der doode stof zich continueel voortzet in dien des levens; dat wij over de wijze waarop, toen er nog geen levende stof was, de doode langzamerhand den levensweg opging, niets weten: maar dat hetgeen wij om ons henen waarnemen, ons ondanks ons-zelven noopt, als waarschijnlijk aan te nemen, dat "energieën", van uit de wereldruimte tot ons gekomen, dat merkwaardige verschijnsel hebben te weeg gebracht.

Wat dunkt u, lezer, van zulk een bewijsvoering? Is het niet om te duizelen van zulk een diepzinnig betoog?

Wat wij leven *noemen* — dat laatste woord is reeds curieus —, is ontstaan onder den invloed van *natuurkrachten*.

Hoe? Och, bij wijze van onderstelling zeer eenvoudig. Het werd van uit de wereldruimte op onzen planeet geïmporteerd!

De doode stof werd, door "energieën", van buiten tot onze aarde gekomen, ten leven gewekt.

Zie zoo, nu zijn wij er. Maar *weten* wij het thans? *De* wetenschap zal alles verklaren. Heeft men ons *de kracht, het leven, de nog kleinere levensvormen van microben, of de energieën uit de wereldruimte, die hier het leven brachten*, begrijpelijk gemaakt?

Volstrekt niet. Wij tasten omtrent al die vragen nog in volkomen duister, zoolang wij *de* wetenschap blijven volgen. Dat *weten* schenkt oneindig minder licht dan het *gelooven*, hetwelk een vast gevoel is der dingen, welke men niet ziet, gelijk ons in de H. Schrift wordt geleerd. Hoe eenvoudig-majestueus klinken die eerste woorden uit de H. Schrift: *In den beginne schiep God hemel en aarde.*

Eenmaal hoorden wij een bespraakt godloochenaar op een katheder zeggen: "Het geloof aan God en dat aan de eeuwige stof zijn beide reusachtige hypothesen." Hij voor zich koos de laatste.

Denken wij ons — 't kost moeite voor een oogenblik de Godsopenbaring weg, en houden wij ons enkel aan het natuurlijk verstand, dan nog komt ons de "reusachtige hypothese" van den eeuwigen God oneindig rationeeler voor dan die van de eeuwige stof.

De eeuwige stof levert ons in haar voortdurende ontwikkeling over aan de werking enkel van stofwetten. Wij worden beheerscht door onweerstaanbare krachten. Daarentegen doet het geloof aan den eeuwigen God een licht rijzen in den nacht van het ongekende, het ounaspeurbare; het stelt de macht der eeuwige Liefde in de plaats van de niet te bezweren of te verzachten werking der oorzaken, al zijn de gevolgen nog zoo ontzettend voor den mensch.

Het eerste en laatste woord van de wetenschap is: *dwang* en *wet*; dat des geloofs: *almacht* en *liefde*.

En dat dit zoo is, *weet* de geloovige oneindig vaster dan de mannen der wetenschap *weten* wat zij leeraren.

Gelukkig daarom de geloovigen! Hoort den H. Paulus op den Areopagus te Athene. Den onbekenden God verkondigde hij aan de wijzen van Hellas; tegenover de wijsheid van de grieksche wijsgeeren en geleerden stelde de H. Paulus den God,

FEUILLETON.

BEATRICE.

—(o)—

Fin

Es anochi crítica, koe es pieza mester ta representá tabata acerca. Nan a poné anuncio na toer hoeki di caja bao di título di *Beatrice* pa *Lucian Grey*, un skirbidó te awor desconocí. Tabata corré noticia tambe, koe es pieza ta skirbir pa un hungadó nobo, i koe e mes lo hunga e papel principal i pa motiboe di es papiamentoe ai es gran mundoe literaria tabata masjar curioso.

Ora ensaya general a caba, es director Percy Marks dici coe senjora Grey:

"Sigur den hungamentoe nan lo exigi pa es autor presenta. Mi ta spera anto koe lo mi por confia koe lo bo satisfacé público."

"Pa nan fleit mi?" el a doena pa respondi.

"Pa esai mi no tin miedo," es director dici.

"Bon, mi tampoco.... Lo mi haci mi posibel, lo mi haci koe público lo ta contentoe coe mi....lo mi exitá nan compasión i anto....Si, i si nan mester exigí pa es autor bini, anto lo é bini,... ma bao di un condición."

Den último semannan aki Beatrice tabata bisti coe masjar cuidao. E tabatin awor bistir un mantel largoe di terciotelo scur, koe tabata hacié ainda mas boenita, su cabei koe tabata sali for bao di es mantel i su wowonan koe tabata brilja, tabata hacié incomparablemente boenita.

"I cual ta es ún condición?" Percy Marks tabata puntré coe un tono manera é tabata keré di tendé declaración di su secreto.

"Es condición ta, é dici koe tantem, koe ta hunga e pieza, i koe é ta larga utilidad, bao di ningun condicion bo por saké for di bo repertorio, sino té ora koe lo a hungé cien bez."

"Esai mi por combini masjar fácil; si é ta doena ganancia, pa kiko mi mester wardé den mi bibliotheek?"

"Hustamente pakiko? Podicé ta un capricho di mi, ma doena mi bo promesa por escrito!" es moza a respondé.

El kier a nenga, ma despues é dici:

"Mi ta spera, koe lo hungé tres cien bez. Loké bo ta desea ta stranjo i enteramente innecesario."

"Ai Senjor Percy Marks, haci mi gustoe també un biaha."

"El a trata tanto koe é por pa saca e moza for di su idea, ma el a mira koe tabata trabao por nada, i koe e moza a keda resisti.

Es moza a cohé awor den las i tabata parcé també un promesa sin ningun compromiso. Kiko lo é gana si na último momento, e moza largé compremetí coe público i poné toer cos riba bao? manera é tabata keré koe e moza lo haci, si é no cumplí coe su gustoe.

Por último é mester a combini. El a firma e contract, den cual é tabata compremetié koe bao di ningun condición, fuera un mal acogida, koe lo é scrap *Beatrice* pa un ciertoe tempoe for di su repertorio.

Su sigiente dia, dia di hungada, el no a sali ganjá. Teatro tabata jen di hende. Es pieza tabata masjar gabá, loké mester gradici un gran partida na es director, koe como actor público tabata cargé riba man. Público tabata masjar impresiona i ora telon a cai tabatin un gran aplauso di un punta na otro.

Tabata un di es triunfonan briljante, koe es director sá gana mas bez; pa su risconan brutal i su sano huicio den asunto i sinembargo den toer es sucesonan ai é tabatin un sentimientoe desagradabel den su satisfacción.

Senjora Grey a hunga su papel excelente i el a vencé es dificultadnan inevitabel coe suceso, ni den promé acto hende por a ripara ni di mínimo estarbo den su nervio.

Nan a coeminza grita "Es autor! es autor!"

Percy Marks a comprendé masjar bon koe e moza no a hunga solamente pé i coe né, ma koe su bista tabata dirigí de bez en cuando den un palco koe tabata haci senjal coe né.

Es director a ripara den es palco i el a mira un homber sintá aden.

Atrobé nan a coeminza grita es autor!

"Subi riba escenario," senjora Grey dici, "i bisa público koe es autor ta indispuesto...ma koe lo é bini un bez... bisé koe unbez é ta bini...ai meneer Percy doena mi cinco minuut di tempoe pa mi corda, aunké ta tres minuut."

Es director Percy Marks tabata parcé un poco indispuesto i asina bon of maloe, koe é tabata por, el a tené un discurso chikitoe pa público, koe a keda ta grita es autor noema. Por fin como nan tabata stima es director, nan a combini coe su pidimentoe i nan a stop di grita. Ora el a bolbé tras di bastidor, senjora Grey tabata para ainda na es mes lugar ma coe un homber un banda di djé.

"Ata, é dici poco purá, es aki ta skirbidó di es pieza, é berdadero Lucian Grey. E ta dispuesto pa bai riba escenario i ricibi gradicimentoe di público."

Percy Marks a hala tras, es homber ai no tabata desconocí pé, el a reconocé unbez.

"Corda riba bo promesa," es moza dici coe un tono fuerte.

Aplauso i grito a coeminza di nobo den sala. El a stoot es homber dilanti di bastidornan.

"Kiko esai ta nifica?" es director tabata puntra, ora koe é tabata sol coe es moza.

"Ta el, mi esposo, koe a skirbi *Beatrice*. Si Senjor Marks, bo conocé masjar bon, el a manda bo ta un cinco anja pasá es mes pieza aki bao di un otro título, ma bo no kier a haci caso di djé, bo no kier a miré. Es tempoe ai bo tabata crítico, bo a hacié desgraciado.

Bo a lubida toer es cosnan ai? Si mi no tabatin ánimo, lo el a bira mas desgraciado! Toer lo no tabata bo culpa. Bo no conocé Senjor Joh. Graham mas?

"I es Senjor Joh. Graham ai a ganja mi," é dici coe un tono nervioso.

die de wereld gemaakt heeft en alles wat daarin is.

De eenvoudigste zoon der H. Kerk, welke de draagster en bewaarster is der eeuwige waarheid, bezit grooter schat dan de ongeloovige man der wetenschap, hoe veelomvattend zijn kennis ook zij.

Weten en gelooven zijn voor den Christen één, omdat hij *weet* in Wien hij *gelooft* en *aanschouwen* in den Hemel hem wacht.

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

Bekendmaking.

GOUVERNEMENTS-SECRETARIE.

Curaçao, den 23sten Juli 1898.

Bij Gouvernements - beschikking, in dagteekening van heden N°. 445 is bepaald, dat alle schepen, komende van *La Guaira*, alhier aan eene quarantaine van *achttien dagen* zullen onderworpen worden met inbegrip van de reis.

De Gouvernements-Secretaris,

HELLMUND.

Officieele berichten.

Ingevolge het bepaalde bij art. 4 van de Instructie voor de Geneesheeren, belast met de armenpraktijk in het Stadsdistriet, wordt hierbij bekend gemaakt, dat de heeren Drs. J. P. EVERSZ Hz. en T. J. G. GAERSTE tijdelijk belast met bedoelde praktijk aan de Overzijde der haven, dagelijks des voormiddags, en wel de eerstgenoemde van *half acht* tot *half negen* ure ten huize van den Heer F. DE WITT EVERTSZ in de *Breede Straat* Overzijde, en de tweede genoemde van *zeven* tot *acht* ure in een der bijgebouwen van het effect *Casa-Blanca* aan den *Roode weg* beschikbaar zullen zijn voor de zieken, welke tot hen kunnen komen, en tevens om aanvragen te ontvangen voor het bezoeken van zieken, die hunne woning niet kunnen verlaten.

Kerkelijke berichten.

De nieuwe Apostolische Vicaris van Batavia, Mgr. EDMUNDUS LUYPEN S. J., die den bisschoppelijken titel ontving van den zetel van Orope, werd den 3n Juni 1855 geboren te Hoofdplaat in Zeeland, en volbracht zijne studiën voor den geestelijken staat op het klein-seminarie van het diocees van Breda te Oudenbosch en op het groot-seminarie te Hoeven. Zijn bijzondere aanleg en liefde voor de gewijde toonkunst deden hem na zijn priesterwijding besluiten, deze te gaan bestudeeren te Regensburg. Na geruimen tijd aldaar te hebben vertoefd, trad hij op den 26n Sep. 1883 in het klooster te Mariëndaal in de Sociëteit, begaf zich vervolgens tot het doorloopen van een hernieuwden cursus in de wijsbegeerte en godgeleerdheid naar Oudenbosch en Maastricht en was daarna eenigen tijd werkzaam aan het gymnasium te Katwijk. Vandaar vertrok de Eerw. Pater LUYPEN in het jaar 1889 naar Indië, waar hij om zijn edele hoedanigheden en priesterlijke deugd alom geëerd en bemind, laatstelijk werkzaam was te Maumeri op het eiland Flores, als pastoor en superior van de missies op genoemd eiland.

* *
*

In den nacht van Vrijdag op Zaterdag overleed in het pensionaat *Welgelegen* in den ouderdom van 62 jaren, na het ontvangen van de H. H. Sacramenten der stervenden, de Eerwaarde Zuster MARIA CLARA, in de wereld BARBARA CARDOZA, van de Congregatie der Religieuzen Penitenten-Recolecten van de Onbevlekte Ontvangenis. In Venezuela geboren trad de Eerwaarde Zuster CLARA evenals haar zuster, de Eerwaarde Zuster MARIA AGATHA, op jeugdigen leeftijd in het klooster en werd den 26sten Maart 1854 tot de religieuze professie toegelaten. Daarna was zij bijna voortdurend werkzaam aan de scholen in de parochiën van Bonaire, Aruba en Curaçao, laatstelijk te Barber, totdat haar wankelende gezondheid haar eenige weken geleden dwong haar nuttigen arbeid te onderbreken. Door een kort verblijf in het pensionaat *Welgelegen* meende zij hare krachten te zullen herwinnen om dan den arbeid met nieuwen moed te kunnen voortzetten; God echter besliste anders en riep haar tot Zich om haar nu reeds te beloonen voor hetgeen zij tot Zijn eer had gedaan. Dat de Eerwaarde Zuster MARIA CLARA dus ruste in vrede.

Havennieuws.

Maandag is de *Ana Jacinta*, die komende van La Guaira zich verleden week aan de quarantaine-bepalingen had moeten onderwerpen, in de haven binnengeloopen.

Woensdag is de *Corazón de Maria* naar de Caracas-baai gezonden, daar dit schip op zijn laatste reis een pokkenlijder aan boord had gehad.

* *
*

Dinsdag vertrok het Engelsche stoomjacht *Ketheiles*, na zich hier van steenkolen voorzien te hebben, naar St. Thomas, vanwaar het de vorige week hier gekomen was.

* *
*

Woensdag kwam het Engelsche stoomschip *Jamaican* van de *West-Indian & Pacific Co.* voor de haven. Nadat door de Agenten dier maatschappij de noodige schikkingen gemaakt waren, stoomde het de haven binnen en ankerde ver van den wal, wijl de haven besmet was verklaard door pokziekte. In den namiddag zette de *Jamaican* hare reis voort zonder communicatie met den wal gehad te hebben. De *Jamaican* weigerde ook passagiers, goederen en mails voor Colombia mede te nemen.

* *
*

Door de Italiaansche maatschappij *La Veloce* wordt een nieuw stoomschip, de *Venezuela*, in de vaart gebracht. De *Venezuela* is van hetzelfde type als de *Centro America*, doch grooter en sierlijker en biedt meer plaatsruimte voor eerste klas-passagiers.

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Alberto Albornóz, Agustin Bethencourt hijo, Martinez Corominola, Angel Fernandez (2), Simon Habib Farah, José B. Perez, J. Simmel, Eliza Vargas, George Van Grieken.

Onderwijs.

In een correspondentie aan *Het Vaderland* lezen wij over de openbare school te Curaçao het onderstaande. De conclusie van den schrijver is na het vertrek der bedoelde onderwijzers, dat na het schrijven der correspondentie plaats had, door den thans bestaanden toestand, volkomen gerechtvaardigd.

„Men heeft herhaaldelijk beweerd, dat het aantal onderwijzers op de openbare school het strikt noodzakelijke niet overtrof; terwijl er reeds een paar op wachtgeld zijn gesteld, is het reeds zeker te achten dat dit jaar minstens nog drie onderwijzers — en wel de hoogere — van het recht van verlofgang, wegens ziekte of anderzins, gebruik zullen maken.

Zonder verlofgang zou dus met een kleiner aantal onderwijzers op die inrichting kunnen worden volstaan. Daarvan had men bij de oprichting van die school nooit willen hooren. In evenredigheid tot het aantal leerlingen was het getal onderwijzers te groot.

Leger.

Maandagmiddag is Hr. Ms. *Alkmaar* uit onze haven naar Bonaire vertrokken, waar de *Sommelsdijk* wordt afgewacht om vervolgens naar Holland te stevenen. Bij het vertrek der *Alkmaar* speelde de muziek van het garnizoen.

* *
*

Ter vervanging van den kapitein-commandant P. TERGAU, wiens tijd van detacheering in November van dit jaar expireert, hebben zich opgegeven om in aanmerking te komen voor een detacheering als commandant der troepen op Curaçao, de kapiteins van het 7e regiment infanterie J. A. A. LODEWIJKS, A. J. KRUYDER en M. W. DE VRIES, en van het 5e. regiment infanterie te Amersfoort de kapitein J. S. WERNAS.

* *
*

Den 15n Juli a. s. is van Amsterdam naar Curaçao vertrokken per *Prins Wilelm IV* van den *K. W. I. M.* een detachement suppletie-troepen, bestaande uit al de op dien datum bij het koloniaal werfdepot aanwezige en voor West-Indie bestemde militairen.

Politiezaken.

Maandag ontstond er tusschen twee losse arbeiders bij de booten van de *Red D Line* een twist, die zoo hoog liep dat een van hen zijn mes trok en den ander zeer ernstig verwondde. De toestand van den gekwetste moet niet zonder gevaar zijn.

Een bezoek aan Hr. Ms. Friesland.

Aangaande een bezoek aan bovengemelden oorlogsbodem schrijft men ons het volgende:

Dinsdag jl. was voor de leerlingen van het Colegio St. Tomás een ware feestdag. Daartoe in staat gesteld door de ijverige bemoeiingen der Directie van het Colegio, alsmede door de welwillendheid van den Commandant van H. M. *Friesland*, Kapitein ter zee L. A. H. LAMIE werd dien dag den leerlingen de gelegenheid geopend een bezoek te brengen aan den trotschen kruiser, die zoo trouw onze haven bewaakt en beveiligt tegen elke schending onzer kostbare onzijdigheid.

Des voormiddags te negen uur lagen door de bijzondere vriendelijkheid van den Heer Commandant eene stoomsloep met nog twee ruime sloepen aan de *Werf V. d. Meulen* gereed, om de leerlingen met hunne professoren naar boord te brengen. Was dit tochtje door onze schilderachtige haven reeds eene hoogstaangename pret, weldra zouden de leerlingen opgetogen zijn door de hoogst beleefde en vriendelijke ontvangst, die hun aan boord van den kruiser wachtte.

Er stonden namelijk een zestal manschappen gereed, om de leerlingen in groepen van 15 te verdeelen en elk zich met een dezer groepen te belasten, ten einde hun het schip in al zijne onderdeelen te doen bezichtigen, hunne aanwijzingen vergezeld doende gaan van kostbare verklaringen, aangaande werking, inrichting, draagwijdte van kanonnen en torpedo's, van machineriën en electrische dynamo's. In één woord het was eene wandelende les, die op aanschouwelijke wijze voorstelde en deed begrijpen datgene, waarvan men elken dag in de couranten leest en waarvan men nochtans slechts een vaag begrip heeft uit afbeeldingen en beschrijvingen. En deze les werd gegeven op zulk eene innemende en van belangstelling getuigende wijze, dat onder de Venezolaansche en Colombiaansche leerlingen slechts één roep was over de Hollandsche vriendelijkheid en gedienstigheid. Alsof dit alles niet genoeg ware, dreef de Commandant de welwillendheid zóó verre van ter wille der leerlingen eene oefening te doen houden in het torpedo schieten. Tot op een afstand van honderd meter werd een torpedo in zee gelaten, die, voorzien als hij was van in het water ontvlambare stof, duidelijk op zijn tocht door het water kon worden waargenomen en een klaar idee gaf van de werking dier vernielingswerktuigen in tijd van oorlog.

Hoogst voldaan over hetgeen zij gezien en ondervonden hadden, stapten te elf uur de leerlingen wederom in de voor hen bestemde sloepen, die getrokken door de stoombarkas, hen weldra tegenover de Club *De Gezelligheid* weder aan wal zette. Er waren een paar uren van aangename en hoogst nuttige onderrichting doorgebracht, die vooral twee gevoelens in de harten der leerlingen wekten, nl. :"Wat heeft Holland, al is het klein, groote schepen en bekwame zeelieden," en : "Och, hadden ook Venezuela en Colombia maar iets dergelijks te vertoonen!"

De pokziekte.

Er heeft in de parochie *Santa Rosa* en naar men zegt, ook in het quarantaine-établissement een geval van pokken zich voorgedaan. Met alle nauwgezetheid heeft de stadsgeneesheerer voor gezorgd, dat ook de lijder te *Santa Rosa* zoo volkomen mogelijk afgesloten is van de omgeving; zelfs de personen, die met hetzelfde schip als de zieke, de *Corazón de Maria*, hier aankwamen, heeft hij opgespoord en naar het quarantaine-établissement gezonden, en voortdurend houdt een politie-wacht toezicht in de onmiddellijke nabijheid, dat niemand het huisje te *Santa Rosa* nadere Overigens wordt dat huisje en de weg daarlangs als bij gevoel van zelfbehoud door de bevolking vermeden. Gevaar voor besmetting langs den gewonen weg is er dus zoo goed als niet.

Overdreven, ofschoon begrijpelijk is daarom de maatregel van vele bewoners der stad om menschen, van *Santa Rosa* komende, zoo ver mogelijk van zich verwijderd te houden en niet toe te staan, dat zij in de nabijheid komen. Daardoor worden vele bewoners van *Santa Rosa* genoodzaakt met hunne koopwaren, die bijna algemeen volstrekt worden geweigerd, onverrichter zake naar huis terug te keeren en aldus moeten die menschen bij de reeds heerschende malaise op den duur groot nadeel lijden. Voorzichtigheid is goed, maar zij kan ook wel te ver gedreven worden.

Een jubeljaar.

Met het nummer van gisteren is *El Imparcial* het vijf en twintigste jaar van haar bestaan ingetreden. Een hartelijke gelukwensch mag daarom van onzen kant niet achterwege blijven, te meer nu het leven van *El Imparcial* in die vier en twintig jaar een leven is geweest zonder vlek of smet.

Zeker, er is verschil van meening geweest, en zelfs meermalen, tusschen *El Imparcial* en ons, maar, Vader Vondels stelregel is daarbij steeds trouw opgevolgd:

> Vrinden mogen kijven,
> Maar moeten vrinden blijven.

Vandaar dan ook, dat wij bij het intreden van het jubeljaar ons verheugen met *El Imparcial* en haar toewenschen, dat zij nog zeer lang ijverig deel zal mogen nemen aan de journalistiek op Curaçao. Immers op de wijze als waarop *El Imparcial* nu gedurende vier en twintig jaren het algemeen welzijn heeft gediend, is het zeker, dat een blad zeer veel nut kan stichten in een maatschappij, vooral wanneer bij strijdpunten

---

"No, no.. é no! Promé koe awé nochi é no tabata sâ nada, sino ora koe é tabata sintá den es palco den hoeki ai i koe el a tendé su mes palabranan koe el a skirbi.

Ai! lo mi no loebida nunca es bon acogida koe su pieza a haja.

Nunca lo mi loebida, ma mi no por comprendé koe su mes obra lo por tabata causa di su bida. Ata mi esposo ta bini."

Percy Marks tabata un di es hombernan koe ta conocé nan falta i mientra koe su cara tabata bira corá, é dici doenando es skirbido su mân: "Permiti mi felicita bo di toer mi coerazon pa bon resultado di bo obra, si, no solamente pa bo obra, ma pa tan natural koe bo muger a hunga. Ta parcé mi koe nos toer dos mester ta gradecido né. Lo bo kier doena mi es satisfacción, Sr Joh. Graham" el dici, "bin cena coe mi awé nochi?"

Es esposonan lo kier a bai mehor cerca es ûnico jioe di nan, koe tabata droemi trankil na cuidao di un cria pa koe aja nan papia riba suceso di es obra.

Mas di cien bez nan a representa *Beatrice* e i semper é tabata bon recibi, loké no solamente tabata na probecho di es director ma também di su autor.

Senjora Grey tabata hunga semper papel di Beatrice, den otro piezanan é no tabata parcé su mes portret, su *Beatrice* solamente é por a hunga.

de hoffelijkheid en bezadigdheid jegens den tegenstander, zooals steeds in *El Imparcial*, nooit uit het oog verloren wordt.

Mogen dan deze weinige woorden de oprecht gemeende hulde zijn, welke wij *El Imparcial* bij het begin van haar jubeljaar wenschen te brengen.

Aanbevelingen.

Wij vestigen de aandacht onzer lezers op een advertentie van de Heeren DE LANNOY & Co., *Botica Central*, voorkomende in dit blad, waarbij een nieuwe, smakelijke en voor dit klimaat gezonde biersoort *El Ciervo* te koop wordt aangeboden.

—Eveneens bevelen wij onzen lezers de lezing der advertentie aan, waarbij de Heer AURELIO ALVAREZ twee soorten jenever, door voortreffelijkheid en beter gehalte geheel onderscheiden van die, welke tot nu toe hier is ingevoerd, den verbruikers van dat artikel aanbiedt.

Oorlogsberichten.

Nu Cervera's eskader verslagen is, de Amerikaansche troepen op Cuba geland zijn en Santiago is overgegeven, houden de Europeesche bladen zich druk bezig met beschouwingen over een mogelijken vrede en over de tusschenkomst der Mogendheden. Begint men in Spanje reeds te spreken over het sluiten van een eervollen vrede, Mc. Kinley wil van vrede niet hooren, voordat de Philippijnen, Porto Rico en Cuba bezet zijn, en dan moet Spanje de oorlogskosten betalen en een schadevergoeding voor de vernieling der *Maine*.

De geruchten, dat de Europeesche Mogendheden vertrouwelijk van gedachten hebben gewisseld over een bemiddeling tusschen Spanje en de Vereenigde Staten, worden door de Berlijnsche *Kreus. Zeitung* ten volle bevestigd. En ten laatste wordt nog gemeld, dat Duitschland voornemens is, een Europeesch congres bijeen te roepen om over de toekomst der Philippijnen te beraadslagen. Men vermoedt, dat het onderhoud, dat de Duitsche gezant te Madrid met den Spaanschen minister van buitenlandsche zaken heeft gehad, over dit plan heeft geloopen.

Bij het keeren der oorlogskansen ten nadeele van Spanje blijft de critiek natuurlijk niet uit. Er wordt gewezen op de fouten, welke door Spanje in den oorlog begaan zijn. Wij zullen trachten hier in 't kort samen te vatten, wat door verschillende Europeesche bladen daaromtrent gezegd wordt.

De oorlog heeft lang genoeg gedreigd. Weken, maanden voor het uitbreken der vijandelijkheden had men te Madrid kunnen of moeten begrijpen, dat een van de eerste slagen der Amerikanen tegen de Philippijnen gericht zou zijn. Het is openlijk gezegd en geschreven. De sterkte van Dewey's smaldeel in de Chineesche wateren was overigens bekend.

Men kan den indruk niet van zich afzetten, dat de Spaansche overheid na eerst — terwijl het gevaar van inmenging der Amerikanen op Cuba, met het oorlogsgevaar daaraan vast, toch al jaren dreigt — haar vloot op de lichzinnigste wijze in het ongereede gelaten te hebben, daarna domheid op domheid gestapeld heeft. In elk geval is Spanje de wereld hard tegengevallen. Het was op een gegeven oogenblik in een zeer voordeelige positie. Het heeft die voordeelen geheel ongebruikt gelaten.

Een paar dagen voor den slag bij Cavite kwam het bericht, dat Cervera's eskader met onbekende bestemming van de Kaap-Verdische eilanden vertrokken was. Sommigen mompelden toen reeds, dat het om Kaap Hoorn heen naar de Philippijnsche eilanden ging. Het snelle eskader had, zoo dit het geval geweest was, een flinken voorsprong gehad op elk Amerikaansch smaldeel, dat het achterna had willen zetten; de kolen-quaestie stond voor beide gelijk. Toen ging weer het gerucht, dat men het op de *Oregon* gemunt had.

Na een poos bleek, dat Cervera ongemoeid in West-Indië was aangekomen. De verbazing, de bewondering voor dit stoute stuk was algemeen. Men verwachtte nu de uitvoering van een weloverlegd plan, waar de koene overtocht van den oceaan slechts het begin van geweest zou zijn. Amerika's kansen daalden.

Maar de eerste teleurstelling kwam al dadelijk. Cervera verscheen voor Curaçao, en gaf Sampson en Schley al den tijd om hun zoo gevaarlijk uiteengespreide schepen te verzamelen. Intusschen, een dag of drie later lag het Spaansche smaldeel in de baai van Santiago de Cuba. Weer hadden de Amerikanen het niet kunen onderscheppen, ze hadden het zelfs niet bespeurd. Nu zou het komen....

Er gebeurde niets. Cervera lag te Santiago en langzamerhand werd de kans om er uit te komen — wat in het begin zeer gemakkelijk scheen — uiterst gering, tenzij als krijgsgevangene van schout-bij-nacht Sampson. Het gevreesde bombardement van de Amerikaansche steden aan de Golf van Mexico is niet geschied. De Spaansche oorlogsschepen hebben zich niet vertoond op de Atlantische kust. Zij hebben zwakkere Amerikaansche smaldeelen in West-Indië ongemoeid gelaten. Zelfs tegen de *Oregon* waar men te Washington zoo bang voor was, hebben zij geen poging gewaagd. De Spaansche vloot heeft de Amerikanen, zoo lang de oorlog duurt, nog geen enkel nadeel van beteekenis toegebracht. Ja toch, twee kleine kanonneerbooten van 50 of 100 ton, die bij Cardenas de *Winslow* bijna in den grond schoten! De averij, die de Amerikaansche vloot heeft opgeloopen, is haar toegebracht door de Spaansche kustbatterijen.

Het is nu gebleken, dat Cuba en Portorico het weken achtereen tegen de Amerikanen konden uithouden, aan zichzelf overgelaten. Waarom heeft Spanje zijn beschikbare oorlogsschepen — die oogenschijnlijk een veel sterkere macht vormden dan Dewey's eskader — niet dadelijk naar de Philippijnen gezonden? De weg door het Suez-kanaal is zoo bijzonder lang niet, niet zoo heel veel langer zelfs dan die van San Francisco naar Manila. De Spanjaarden hadden, indien ze niet geheel onbekwaam waren tot een ernstigen strijd, alle kans gehad om Dewey te vernietigen, hun macht op de Philippijnen te bevestigen, en daarna de Pacific-kust te bedreigen. Het had, tegenover een energieker vijand, de Amerikanen duur genoeg te staan kunnen komen, dat zij hun Pacific station bijna geheel ontblootten, door de *Oregon* naar West-Indië te laten komen. De voornaamste havens daar worden nog slechts door enkele monitors verdedigd. In elk geval had de Amerikaansche vloot te Manila geen versterking kunnen krijgen vóór een sterk Spaansch eskader daar aangekomen was, en de vernietiging van Dewey's vloot alleen reeds zou bij vredesonderhandelingen zwaar gewogen hebben in de schaal, waarin Spaanje thans volstrekt niets te leggen heeft.

Het bericht, dat Amerika het voornaamste eiland der Mariannen had bezet, is van groot gewicht. De juistheid ervan valt nog evenmin na te gaan als van het gerucht, dat Manila zich aan de Amerikanen zou hebben overgegeven. Het laatste komt ons onwaarschijnlijk, het eerste meer aannemelijk voor.

De bezetting, of althans het plan daartoe, van de Mariannen verraadt de geheele bedoeling, die Amerika met dezen oorlog heeft. Tusschen de V. S. en Azië liggen, als in een keten van Amerika af gerekend, eerst de Hawaï-eilanden, dan de Carolinen en Mariannen, dan de Philippijnen. De V. S. hebben reeds lang genoeg gekuipt, om de republiek Hawaï in te lijven; slagen ze erin de Philippijnen en de beide andere Spaansche eilandengroepen te veroveren, dan hebben zij vasten voet in het uiterste Oosten met eene reeks proviand-en kolenstations, met werven langs de geheele lijn, die hunne schepen van uit San Francisco moeten volgen.

En zoo wordt het oogmerk van Amerika niet meer voor Spanje alleen maar voor geheel Europa eene gewichtige kwestie. Want de Mogendheden, die elkaar in Oost-Azië de brokken van China betwisten, zijn volstrekt niet geneigd, om ook een nieuwen gast, den Yankee, een plaatsje aan tafel in te ruimen. En ziedaar: nauwelijks is het eigenbelang der Mogendheden geraakt, of zij wijken plotseling van hunne gedragslijn van non-interventie af en willen tusschenbeiden komen. Duitschland, dat tegenover zijn pas verworven Kiao-tschau geen Amerikaansche Philippijnen wil zien, is begonnen met bemiddelingsvoorstellen en vond natuurlijk aanstonds steun bij den Oostenrijkschen keizer. Dientengevolge zijn er thans druk onderhandelingen in gang tusschen Madrid, Berlijn en Weenen.

Spanje, dat eerst verzekerde den oorlog tot het uiterste te zullen voortzetten, heeft, nu er ernstige kans is op vrede, de gelegenheid met beide handen aangegrepen en te verstaan gegeven, dat het ook gaarne Frankrijk zou zien onder de Mogendheden die Amerika tot vrede willen nopen. Nu, daartoe zal Frankrijk, dat eerstens veel sympathie voor Spanje heeft en tweedens gaarne de belangen zijner houders van Spaansche schuld zal behartigen, wel niet ongeneigd worden bevonden. Te laat zal het nog niet zijn voor Spanje, om er zonder groote schade af te komen, want het bericht der overgave van Manila wordt van Amerikaansche zijde zelve reeds tegengesproken.

De Madridsche pers protesteert tegen de onjuiste mededeeling uit Gibraltar gezonden over het voornemen om af te treden van de Koningin-Regentes, die een voorbeeld is van waardigheid en energie, en vast besloten is haar plicht te vervullen.

De *Herald* maakt een interview openbaar met Rafael de la Cortina, den agent in Amerika van Don Carlos, die uit Brussel is teruggekeerd. Cortina zeide, dat aan Don Carlos zes weken geleden een Spaansche kroon werd aangeboden door een zeer machtige politieke vereeniging in Spanje. Don Carlos heeft deze voorloopig niet aangenomen, maar voor het geval er een republiek tot stand komt, zal deze binnen korten tijd ten val komen en dan zal het oogenblik voor Don Carlos aangebroken zijn.

BUITENLAND.

Italie.—Een juist oordeel over het nieuwe ministerie, dat slechts een gedeeltelijk overbaksel van het oude is, is spoedig gemaakt. Het vorige ministerie was samengesteld uit eenige liberalen, min of meer progressistisch, en eenige meer gematigde liberalen. De eersten zijn gebleven en in aantal gegroeid.

In Italië zijn de gematigd-liberalen eene uiterlijk beleefde, bescheidene, welwillende en nette klasse, in den grond echter de meest kwaadaardige vijanden der Kerk. Een lange ondervinding heeft dit maar al te zeer bewezen. Een progressist, een radicaal, een republikein zal u vierkant en grof aanvallen, maar een gematigde zal het u in den rug doen, na u eerst gevleid en zijn vriend genoemd te hebben. Om zijn naam niet te logenstraffen, heeft het derde ministerie Di Rudini verklaard een ontzagwekkende — clericale, natuurlijk! — vijandige — dat is te begrijpen! — samenzwering te hebben ontdekt, en nog wel een samenzwering tegen het Vaderland en tegen alle bestaande instellingen, namelijk een komplot van alle Katholieke vereenigingen, zoowel van die, welke ten doel stellen, de Zondagsrust te verkrijgen, als die, welke er uitsluitend op uit zijn het vloeken tegen te gaan. Daarom zijn de meeste dezer vereenigingen in bijna geheel Italië opgeheven. Op het oogenblik heeft het ministerie zich ten strijde omgord tegen de instellingen op economisch gebied, opgericht door Katholieken. Het heeft het voornamelijk op de landbouwkassen gemunt, welke reeds zoo hevig aangevallen werden door Luzzati, die minister van financiën is gebleven.

Frankrijk.—De Fransche Kamerleden waren in buitengewonen getale opgekomen voor de nieuwe stemming over den te benoemen president. Er waren 562 leden, dus 6 meer dan den vorigen dag. De 18 afwezigen behoorden tot de radicalen en socialisten.

De uitslag der stemming was: 282 stemmen op den heer Paul Deschanel, 278 op den heer Brisson, 2 blanco. De heer Deschanel is dus gekozen. Hij nam plaats op den voorzitterszetel en hield eene gelegenheidstoespraak. De radicalen en socialisten onderbraken hem telkens met geschreeuw. Ten slotte jouwden zij hem uit. Zoo zijn de heeren der linkerzijde gewoonlijk. Als een der hunnen het gezag bekleedt, eischen zij, dat de anderen zich zullen onderwerpen; is het een tegenstander, die leider is, dan verzetten zij tegen hem.

De vraag is nu, of Deschanel Kamervoorzitter zal blijven. Zijne keuze toch is slechts voorloopig, daar de geloofsbrieven der leden nog niet onderzocht zijn, en eerst na deze definitieve vorming der Kamer de beslissende voorzittersbenoeming plaats heeft. Gewoonlijk wordt de keuze van den voorloopigen president bekrachtigd, maar nu vermoedt men, dat de linkerzijde dan hare 18 ontbrekende leden zal doen opkomen en Deschanel doen tuimelen. In ieder geval blijkt het kabinet-Méline, dat de candidatuur van Brisson bestreed, over eene kleine en twijfelachtige meerderheid te beschikken. Daarmede te regeeren zal op den duur wel niet mogelijk zijn, zoodat men eene reeks conflicten en crisissen verwacht, die wel zullen uitloopen op Kamerontbinding en het uitschrijven van nieuwe algemeene verkiezingen.

Ingezonden Mededeelingen.

ADVERTENTIEN.

AVISO.

Tengo el honor de participar al público en general y al comercio en particular que he sido nombrado Agente-vendedor de la sabrosa y deliciosa

JINEBRA DE NOLET

DE SCHIEDAM.

Expendo esta jinebra — la mas fina que se ha importado en ésta y premiada en varias Exposiciones — á los siguientes precios :

Werkelijke Oude Jenever (*Jinebra verdaderamente añeja*) 12 canecas, 18 Litros en caja........fl. 20.—
Werkelijke Oude Jenever (*Jinebra verdaderamente añeja*) 24 medias canecas 18 Litros en caja ....fl. 20.—
Pure Schiedam Geneva, 15 frascos, 18 Litros en caja............fl. 11.50
Pure Schiedam Geneva, 15 frascos, 15 Litros en caja............fl. 10.—

El que quiera proveerse de una jinebra verdaderamente vieja y fina, que compre la marca

"NOLET".

AURELIO ALVAREZ.

Otrabanda (Curazao W. I.)

¡A LAS PERSONAS DE BUEN GUSTO!

———o———

El que desee tomar una cerveza pura verdaderamente deliciosa, que no contiene alcohol sino en cantidad insignificante, tome la afamada marca

EL CIERVO,

la más apropiada para los climas cálidos.
Unicos agentes para Curazao.

DE LANNOY & Co.

Botica Central.

Openbare Verkooping.

Op Maandag, den 25sten Juli 1898, des namiddags ten *één ure* zullen in het pakhuis van wijlen den Heer C. SPROCK Cz., Willemstad, Breede Straat, in het publiek worden verkocht :

1°. *a.* DE PLANTAGE, genaamd *de Goede Hoop* voorheen *Klein Rosendaal*, gelegen alhier in het boven-kwartier, 2e district ;
b. EEN STUK GRONDS gelegen in het 2e district dezes eilands, ten zuiden van het stuk gronds, genaamd *de Hoop*; alias *Rosendaal* ;
c. EEN STUK GRONDS, genaamd *Buena Vista*, gelegen in het 2e district, Oost-divisie dezes eilands, met het daarbij behoorend stuk gronds, door het Gouvernement in ruil afgestaan.

2°. EEN HUIS EN ERVE, staande en gelegen in de Willemstad, Breede Straat, onder Nos. 96 en 97.

Staande gemelde goederen ten name van wijlen den Heer C. SPROCK Cz.

Nadere inlichtingen te bekomen ten kantore van den Notaris C. GORSIRA.

Curaçao, 21 Juli 1898.

C. W. PIETERSZ,
J. P. G. ECKER,
A. W. NEUMAN Fz.

LA SANGRE ES LA VIDA.

La ausencia de corpúsculos rojos, principio vivificador de la sangre, produce la enfermedad que se llama Anemia. Se nota en las caras y manos pálidas y labios sin sangre y es muy común en las mujeres. El enfermo siente debilidad ó flojez general, condición que predispone el cuerpo á todo género de enfermedades y que requiere un remedio de eficacia probada. La legítima

Emulsión de Scott

Marca de Fábrica.

de aceite de hígado de bacalao con hipofosfitos de cal y de sosa parece adaptarse especialmente á la producción de los glóbulos rojos, siendo esa una de las propiedades que hacen del aceite de hígado de bacalao un agente terapéutico de tanto mérito y de aplicación tan constante en la Medicina. Los hipofosfitos son grandes tónicos y ayudan á la pronta recuperación de las fuerzas y de la vitalidad. La Emulsión de Scott es lo mejor para los niños. Con su uso se desarrollan fuertes y robustos. Es grata al paladar.

De venta en las Boticas. Cuidado con las falsificaciones é imitaciones.

Scott y Bowne, Químicos, Nueva York.

Bekendmaking.

De publieke verkoop van ZILVEREN, GOUDEN en JUWEELEN VOORWERPEN, beleend ter *Spaar- en Beleenbank* van 1 Januari t/m 30 Juni 1896, onder N°. 7669 E t/m N°. 2217 H, zal plaats hebben op Donderdag den 28en Juli a. s. en volgende dagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao, den 8n Juli 1898.

De Voorzitter,
M. P. CURIEL.

ANUNCIO.

Bendementoe di PREENDANAN di PLATA, ORO i DJAMANTA koe tin placa fiá ariba nan na *Spaar- en Beleenbank*, esta esnan for di 1 di Januari té 30 di Juni 1896 bao di N°. 7669 E té N°. 2217 H. lo toema lugá dia Huebes 28 di Juli i dianan koe ta sigui.

Ta jama interesadonan di bin paga nan interes, afin di evita nan bendementoe.

Curaçao, 8 di Juli 1898.

President,
M. P. CURIEL.

De door ons in 1867 uitgevonden ***Fijne Palmitine Zeep*** is de meest gerenommeerde Nederlandsche Toiletzeep, fijn geparfumeerd, bijzonder zacht voor de huid en de meest geschikte Zeep voor zuigelingen en kinderen en voor alle personen, die prijs stellen op eene gezonde blanke en zachte huid.

Voor de tropische luchtstreken is deze Zeep uitmuntend, daar zij door zuiverheid van fabrikaat en hoog zeepgehalte onveranderlijk en niet aan uitdrogen onderhevig is.

Onze ***Palmitine Zeep*** staat onder voortdurende contrôle van Dr. P. F. VAN HAMEL ROOS en A. HARMENS Wzn. te Amsterdam.

Ieder stukje moet van onzen naam en gedeponeerd fabrieksmerk "***HET ANKER***" voorzien zijn.

Men wachte zich voor de talrijke namaaksels.

SOLIEDE VERKOOPERS GEZOCHT.

GEBRs. DOBBELMANN,
Nijmegen. *Zeepfabrikanten.*

FOTOGRAFIA SOUBLETTE

Este muy conocido Taller se ofrece de nuevo sus trabajos á sus numerosos clientes, acaba de recibir máquinas de las últimas invenciones y tiene constantemente de venta aparatos é ingredientes frescos para el arte fotográfico.

HORAS DE TRABAJO

de 8 A. M. — 4 P. M.

STEEDS

blijft de inteekening geopend op de

Papiamentsch-Hollandsche Woordenlijst

DOOR

ALFREDO F. SINTIAGO.

Nadere informaties te bekomen te Willemstad, Kerkstraat N° 195 of in den Boekhandel van de Heeren A. Bethencourt en Zonen, Willemstad.

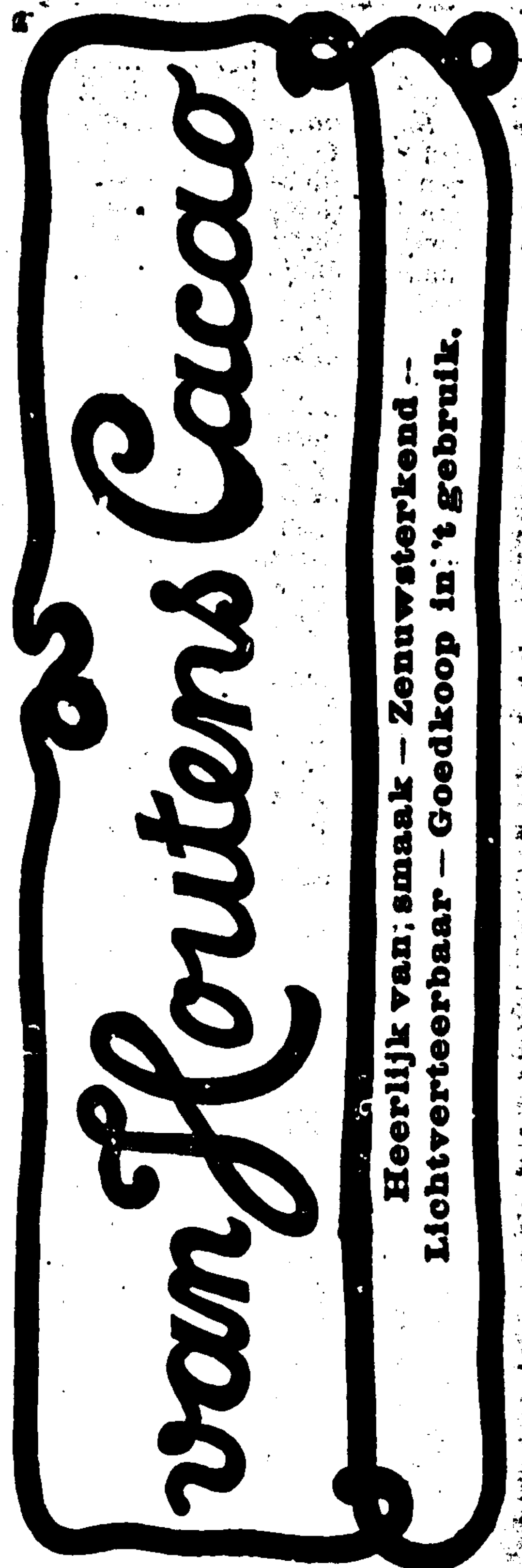
Zie N° 743 van de *Amigoe di Curaçao*

De inteekening is opengesteld op den 32en Jaargang van de

Katholieke Illustratie.

De KATHOLIEKE ILLUSTRATIE verschijnt in 52 wekelijksche nummers of 12 maandelijksche afleveringen (naar verkiezing te bekomen.)

De abonnementsprijs is slechts fl.3.60 per jaar.

N. WOUTERLOOD Jz.

te LEIDEN.

FABRIKANT VAN

Verduurzaamde
Levensmiddelen.

Gedeponeerd

Fabrieksmerk

N B. Nevenstaand merk komt voor op de bodems of deksels der blikken, op de etiketten en verpakkingen.

